

Säkerhetsrådets argumentation kring Syrien och Libyen

- En studie genom två IR perspektiv

Abstract

Territorial and temporal are the civil wars in Libya and Syria relatively similar, despite the similarities, the events have given different results regarding resolutions in the Security Council. My questions are: How can you find the IR theories, realism and liberalism, in the arguments surrounding Libya and Syria in the UN Security Council? Can we find arguments that are both realistic and liberal in the meeting protocols?

Realism and liberalism are two different theories of international relations which I will use to analyze how the discussions in the Security Council go. The cases that will be discussed in the UN Security Council-meeting protocols are the situation in Libya and Syria. In the protocols, the states argue for and against four different draft resolutions. The main arguments from the states are about protecting the civilian population in Libya and Syria. That is, to promote their universal human rights and freedoms. For these arguments, there are both realistic and liberal perspectives. If one were to see this from a realistic standpoint you might say that: the states talk about protecting human rights only is a smokescreen for their self-interest in the significant country. From a liberal perspective however you might say that is in fact for protecting the human rights which everybody gains from. In the paper, I came to the conclusion that one can see most of the arguments from the states from two angles depending on how one chooses to see.

Nyckelord: RtoP, human rights, sovereignty, realism, liberalism

Antal ord:

9250

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering	2
1.2	Syfte och Frågeställning	3
1.3	Avgränsningar	3
1.4	Studiens upplägg	3
2	Metod	5
2.1	Metod	5
2.2	Material	6
2.2.1	Mättnadskriteriet	6
3	Teori	7
3.1	International Relations Theories	7
3.1.1	Realism.....	8
3.1.2	Liberalism.....	9
3.2	Operationalisering	11
3.2.1	Operationalisering realism	11
3.2.2	Operationalisering liberalism	12
4	Bakgrund	13
4.1	Responsibility to protect.....	13
4.2	Säkerhetsrådet	13
5	Analys	15
5.1	Libyen.....	15
5.1.1	Mötesprotokoll S/PV.6491	15
5.1.2	Mötesprotokoll S/PV.6498.....	17
5.2	Syrien	19
5.2.1	Mötesprotokoll S/PV.6627	19
5.2.2	Mötesprotokoll S/PV.7180.....	22
6	Slutsats/diskussion	24

7	Referenser.....	26
----------	------------------------	-----------

1 Inledning

År 2011 utbröt ett inbördeskrig i Libyen till följd av den arabiska våren som startade i slutet av 2010. Protesterna startade i Libyens huvudstad Tripoli och spreds därefter över hela landet. Staden Benghazi var oppositionens högkvarter där Gaddafis styrkor bestred rebellerna med chockerande kraft. Gaddafi gick hårt åt den egna befolkningen genom bombningar, trots omvärldens upprepande fördömanden samt avhopp från hans egna som var emot massakern stoppades inte dessa bombningar (Sundberg, 2014). Gaddafi valde den 22 februari 2011 att hålla ett tal där han berättade att han hellre skulle dö som en martyr än ge upp för rebellerna och avgå från sin post. Dagen efter talet, den 23 februari, vände sig Arabförbundet och den Afrikanska unionen till FN:s säkerhetsråd för hjälp med att stoppa våldet i Libyen (ICRtoP, The crisis in Libya). Detta ledde till att världssamfundet genom ”responsibility to protect” i enlighet med resolutionen i FN:s säkerhetsråd valde att agera (Sundberg, 2014). Den första resolutionen gick igenom den 26 februari 2011 och handlade om sanktioner mot landet och Gaddafi-familjen. Resolutionen gav inga resultat vilket ledde till en ny resolution den 17 mars 2011. Denna resolution handlade om strängare sanktioner, en flygförbud zon över Libyen samt mandat att göra en militär operation för att få stopp på inbördeskriget. Den militära operationen från NATO pågick under några månader fram till att Gaddafi avled den 31 oktober och i samband med detta avslutades inbördeskriget (ICRtoP, The crisis in Libya).

Protesterna från arabiska våren spred sig så småningom till Syrien och fredliga protester startades i mitten av mars 2011. Folket i Syrien krävde nya politiska reformer och ett stopp på korruptionen som var utbredd i alla led. Regimen i landet gick hårt emot protesterna vilket resulterade i civila dödsoffer. Tonen hårdnade mellan demonstranterna och regimen och utvecklades till ett blodigt inbördeskrig (Greek, 2014). Ryssland och Kina använde sig av vetorätten gällande RtoP i Syrien. Detta ledde till att säkerhetsrådet inte kunde nå konsensus i Syrienfrågan och Syrien stod därför utan hjälp utifrån. Det var inte förrän nästan ett år senare när Kofi Annan (FN:s förre generalsekreterare) blev utsedd att leda Joint Special Envoy för FN och Arabförbundet i början av 2012 som någonting skedde. Kofi Annan gjorde upp en sex punkts plan för att skapa fred i Syrien, denna plan innehöll bland annat åtaganden från alla parter att arbeta med sändebud, tillgång till humanitärt bistånd samt vapenvila. Planen fallerade sedermera på grund av det ökade våldet och bruten vapenvila i inbördeskrigets Syrien. Än idag har säkerhetsrådet inte lyckats finna en lösning på problemet i

Syrien då Ryssland och Kina väljer att lägga in sitt veto i varje resolution som rör fallet (ICRtoP, The crisis in Syria – S/RES/2042).

Trots år av stridigheter mellan regimstyrkorna och rebeller har säkerhetsrådet valt att inte genomföra en RtoP operation likt den i Libyen. Det intressanta med de båda fallen är att i Libyen så genomfördes en RtoP operation som är ett unikt fall och undantag. Syriens fall ses som regel, där en RtoP operation inte satts in av världssamfundet. Motiveringen till mina val av fall är närheten i tid och rum samt liknande bakgrunder då de båda är fall av den arabiska våren och trots detta har det gett olika utfall hos säkerhetsrådets agerande. De båda länderna är därmed lika när det kommer till uppkomsten av demonstrationerna och stridigheterna, viktigt att poängtera är dock att närhet i tid och rum samt tillhörigheten till den arabiska våren är ländernas likhet och att de på många andra sätt är olika (Teorell, Svensson, 2013, s. 104).

1.1 Problemformulering

Den arabiska våren i mellanöstern 2010 och framåt har i många av de inblandade länderna byggts upp demokratier eller början till demokratier. I Libyen var under denna period Gaddafi president och styrde landet med en järnhand. Gaddafi-regimen var starkt emot den utbredande europeiseringen och ett inbördeskrig startades på grund av de usla mänskliga rättighetsförhållandena i landet. Säkerhetsrådet valde att lägga fram resolution S/RES/1970 och resolution S/RES/1973 som innebar intervention i landet med alla möjliga medel (RtoP) (ICRtoP, The crisis in Libya). I Syrien skedde en revolution likt den i Libyen men i detta fall kom säkerhetsrådet inte fram till en konsensus som kunde leda till en avgörande resolution. Säkerhetsrådets medlemmar som var emot en RtoP operation var Kina och Ryssland vilka har lagt in sina veton gång på gång (ICRtoP, The crisis in Syria). I Säkerhetsrådets mötesprotokoll den 22 maj 2014 visade siffror på att mer än 160 000 människor varav mer än 10 000 barn har mist sina liv under det syriska inbördeskriget samt att över nio miljoner människor lever på flykt (UN Security Council, 2011, S/PV.7180). Detta är skrämmande siffror och det är därför av största vikt att säkerhetsrådet kommer fram till gemensamt beslut om hur Syrienkonflikten skall hanteras. Genom IR teorier kan man utläsa mellan raderna vilka orsaker som ligger till grund för säkerhetsrådets medlemmars beslut. Genom att dra realistiska och liberalistiska slutsatser från argumenten kan man därigenom finna ledtrådar i vad som har påverkat staternas beslut. Skillnaden i retoriken i mötesdokumenten handlar om att det i Syrien beskrivs som två legitima stridande parter från Ryssland och Kinas sida medan alla medlemmar i säkerhetsrådet beskrev Libyenfallet som en våldregim vilka var orsaken till inbördeskriget.

1.2 Syfte och Frågeställning

Syftet med uppsatsen är att se om de militära och ickemilitära interventionerna i Libyen respektive Syrien kan klargöras genom IR teorin som kan förklara vem som drar i trådarna när det kommer till internationella överenskommelser. Genom uppsatsen skall det tydliggöras för egen- och maktpolitiska intressen hos länderna i säkerhetsrådet av de båda fallen. Syftet är därmed inte att jämföra länderna i form av en mest lika metod utan att se till de enskilda fallen var för sig och var som gör att säkerhetsrådet valt att handla på de två olika sätten.

Frågeställning: På vilket sätt kan man finna IR teorierna realism och liberalism i argumentationen kring Libyen och Syrien i FN:s säkerhetsråd? Finner man i staternas argument både realistiska och liberalistiska tankar?

1.3 Avgränsningar

I min studie har jag valt att göra en intensiv analys som avgränsar mitt arbete till att studera säkerhetsrådets agerande i Syrien och Libyen. Detta då jag inte har för avsikt att finna ett mönster för säkerhetsrådets agerande utan snarare för att påpeka att Syrienfallet är normen och Libyen undantaget. Den intensiva studien gör jag genom att ha valt ut fyra stycken mötesprotokoll där två förhandlingar om Syrien respektive Libyen argumenteras i den empiriska analysen.

I dokumenten kommer jag se var jag kan finna paralleller till liberalistiska och realistiska teorier och kommer därmed inte gå igenom dokumenten mening för mening på grund av både tids- och platsbrist.

Min första tanke var att göra en intervju i uppsatsen, något som jag i slutänden valde bort då jag finner de fyra mötesprotokollen tillräckliga för en analys.

1.4 Studiens upplägg

Studien börjar med att förklara problemformulering och bakgrund för att sedan komma in på frågeställningen. Jag kommer sedan i min metoddel att förklara hur jag skall gå tillväga för att bearbeta min teoridel och min empiriska analys. Teorierna förklaras grundligt för att sedan operationaliseras till mätbara variabler. I min empiriska analys kommer jag sedan att lyfta in teoretiska argument för att bena ur perspektiven från argumentationen av säkerhetsrådets medlemmar. Jag

avslutar uppsatsen med en slutsats/diskussion om vad jag har kommit fram till i min undersökning.

2 Metod

2.1 Metod

Jag kommer att göra två fallstudier i min uppsats där jag kommer att fokusera på utrikespolitiska teorier som analysenheter, dessa är internationella relationer teorier (Hädanefter benämns detta som IR). Jag kommer att göra en innehållsanalys där jag applicerar mina teorier i argumentationerna i de olika mötesprotokollen.

Studien kommer att vara teorianvändande då mitt syfte är att undersöka om jag med hjälp av mina teorier kan förklara hur argumentationen kring Libyen och Syrien lades fram i säkerhetsrådet samt finna vilka underliggande motiv staterna hade.

Min studie är teorianvändande då jag i min analys kommer att använda liberalism och realism för att se hur argumentationerna i säkerhetsrådet lades fram och hur man enligt de båda teorierna kan vrida och vända dessa argument.

Jag har valt att studera två länder och använder mig därför av intensiv studie. Detta då fallen i sig är komplexa och för att kunna gå in på djupet på dessa hinner jag inte med att undersöka många. Jag vill förklara de båda fallen i sig och se vad som utmärker dessa och inte finna ett mönster som man gör i extensiva studier. (Teorell, Svensson, 2007, s. 80).

Uppsatsen är som i många statsvetenskapliga fall en ”ex post facto”-studie, vilket innebär att händelsen av fallet/fallen analyseras i efterhand och är på så vis icke-experimentella. Genom denna ”ex post facto”-studie kan jag själv inte manipulera variablerna då de inträffade analyseras i efterhand. Ett argument till att jag har valt att göra en ”ex post facto”-studie är att jag inte kan isolera variabler genom slumpmässig indelning där jag inte vet vad som kommer att hända utan använder mig av gissningar om jag använder mig av en pågående händelse. När jag nu studerar mitt fall vet jag vad som har skett och vad som inte har skett och kan då genom överblick förklara vilka orsaksfaktorer som kan ha gett effekt över ett utfall (Teorell, Svensson, 2007, s. 80).

2.2 Material

Uppsatsen bygger på kvalitativa sekundärkällor samt tidigare forskning.

Analysmaterialet kommer att innefatta dokument från säkerhetsrådet som behandlar resolutioner om Syrien respektive Libyen. Jag kommer att analysera mötesprotokoll S/PV.6491, S/PV.6498, S/PV.6627 samt S/PV.7180 dessa dokument behandlar utkast till resolution S/2011/95 (senare resolution 1970), utkast till resolution S/2011/142 (senare resolution 1973), utkast till resolution S/2011/612 samt utkast till resolution S/2014/348. Dessa dokument är trovärdiga då de är offentliga handlingar som kommer ifrån säkerhetsrådet. FN är en tillförlitlig källa och det finns ingen anledning till att inte lita på materialet som jag har. Jag anser att materialet uppfyller kriterierna äkthet, oberoende, samtidighet och tendens då de är offentliga handlingar samt protokoll från FN:s hemsida (Esaiasson m.fl. 2012, s. 279).

En utmaning i uppsatsen som jag är medveten om är att mitt västerländska ursprung kan forma min analys och hur jag ser på ländernas argumentationer. Jag kommer i min text ha detta i åtanke och försöka vara så objektiv i min analys som möjligt utan att blanda in egna åsikter som inte är relevanta för uppsatsen.

2.2.1 Mättnadskriteriet

Mättnadskriteriet talar man oftast om när man använder sig utav intervjuer i undersökningar, men detta kriterium kan man även använda som i mitt fall när jag undersöker olika mötesprotokoll. På den mest ingående nivån är det näst intill omöjligt att uppnå mättnad men som i mitt fall väljer jag att göra en kvalitativ undersökning istället för kvantitativ. Med mättnadskriteriet menas att när man anser sig ha funnit de viktigaste och vanligaste påståendena eller uppfattningarna har man uppnått mättnad (Esaiasson m.fl., 2012, s. 275). I min uppsats anser jag att fyra stycken mötesprotokoll är tillräckligt för att bygga mig en uppfattning om säkerhetsrådets mening kring resolutioner för Libyen och Syrien.

3 Teori

I teoridelen har jag valt att använda mig av realistiska och liberalistiska teorier inom internationella relationer. Dessa är de två största teorierna när man pratar om internationella relationer och det internationella systemet. Jag börjar med att förklara övergripligt hur det internationella systemet ser ut och därefter går jag in på de båda teorierna en i taget.

3.1 International Relations Theories

Internationella relationer teori innebär utveckling av konceptuella ramar och teorier för att underlätta förståelsen och förklaring av händelser och fenomen i världspolitiken, samt analys och informera tillhörande politik och praxis (Brown, 2007, s. 35f).

När man pratar om det systemet enligt internationella relationer handlar detta om hur olika enheter interagerar i det internationella systemet. Beroende på vilka teorigrasögon man väljer är vissa aspekter viktigare än andra. Några teorier fokuserar på enheterna för att förstå systemet medan andra lägger fokus på systemet för att förstå enheternas agerande (Buzan, Little, 2000, s. 9ff).

Enligt Barry Buzan och Richard Little (författare till *International systems in World History*) är det internationella systemet underutvecklat inom internationella relationer på grund av fem orsaker: Ahistorism, Anarchophilia, Eurocentrism, Presentism och State-centrism. **Presentism** menas på att forskare inom internationella relationer selektivt valt delar av historien för att bekräfta svar man söker på och på så vis inte ser till hela historien. **Ahistorism** innebär att forskare inte varit intresserade av att se till historien över huvudtaget då de ansett att den internationella politiken är ett konstant och upprepande system med till exempel anarki och power of balance. **Anarchophilia** betyder kärlek till anarki och är enligt många internationella relationer forskare en av de främsta orsakerna till det underutvecklade internationella systemets struktur. **Eurocentrism** innebär att internationella relationer är utvecklat genom ett europeiskt perspektiv och man ser inte till hur andra världsdelar uppfattar historien och den internationella arenan. Med **State-centrism** menar forskare på att sedan Westfaliska freden har stater varit de huvudsakliga aktörerna inom internationell politik och inom internationella relationer. Andra aktörer glöms bort genom fixeringen av stater

som enda aktören i den internationella politiken (Buzan, Little, 2000, s. 15ff). Detta system kan ses realistiskt men skall vara övergripande enligt författarna och därmed fungerande till alla teorier inom IR. Det internationella systemets uppbyggnad är relevant när man senare ser på teorierna och hur dessa formar den internationella politiken.

3.1.1 Realism

Realismen och dess olika dimensioner har sedan lång tid tillbaka varit den mest framträdande teorin när det kommer till att studera internationella relationer. Fokus hos alla de realistiska teorierna handlar om att staten är den enda aktören, andra multinationella företag och internationella organisationer får ytterst lite plats inom teorierna. Det centrala för realismen är makt vilket anses vara den viktigaste faktorn, staten har den yttersta makten och blir därför naturligt den viktigaste (och enda) aktören. Maktbegäret för staterna leder till ett anarkistiskt internationellt system som inte förändras genom århundraden, då internationell politik främst handlar om krig, konflikt och misstänksamhet (Hall, 2006, s. 35ff). Realismens ursprung kommer från några klassiska tänkare och filosofer, Thukydides (ca 460-399 f.kr.), Niccolò Machiavelli (1469-1527) och Thomas Hobbes (1588-1679).

Den modern realismen framställdes på 1930-talet och utvecklades främst efter andra världskriget (Hall, 2006, s. 35).

Enligt realistiska forskare är stater suveräna, alla stater har i grunden samma intressen vilka är att skydda sin stat och sin befolkning för att säkra sin fortsatta existens. Suveräniteten och territoriell integritet är två av realismens viktigaste grunder. Realistiska forskare har utmejslat tre centrala begrepp, säkerhetsdilemmat, maktbalans och polaritet. Begreppen är centrala för realismens studerande av konsekvenserna för internationella relationer samt staters säkerhetssträvan enligt Hall (Hall, 2006, s. 36f). Då det internationella systemet enligt realismen är anarkiskt kommer alltid militär makt att vara centralt och alla stater bör och måste ha egna militära resurser. Enligt realismen uppstår säkerhetsdilemmat eftersom staters försök att uppnå säkerhet minskar andra staters säkerhet vilket i sin tur leder till militär kapprustning. I detta nollsummetänk är det enligt realismen svårt för en stat att skydda sin överlevnad utan att hota andra staters överlevnad (Mearsheimer, 2007, s. 75).

Enligt teoretikerna som förespråkar realismen finns det bara ett sätt att skydda sig mot ständiga krig i och med säkerhetsdilemmat, detta är genom maktbalans. Om stater medvetet eller omedvetet lyckas etablera en maktbalans inom det internationella systemet kan krig förhindras. Med detta menas att stater förutsätter att de har jämförbara militära resurser (och att de jämförbart kan skaffa fram mer resurser om nödvändigt), i dessa lägen anser staterna att det är allt för riskfyllt och kostsamt att kriga och man uppnår därigenom ett tillstånd av övervakande fred (Hall, 2006, s. 36ff). Strukturella realister baserar maktbalans på fem antaganden

om det internationella systemet. Det första är antagandet om att stormakterna är huvudaktörerna i det internationella systemet, dessa opererar i ett anarkistiskt system där alla vill ha den främsta makten. I det anarkistiska systemet finns ingen centralmakt som står över staten. Det andra antagandet som strukturella realister gör är att alla stater innehar militär kapacitet vilket går hand i hand med säkerhetsdilemmat. Det tredje antagandet handlar om att ingen stat vet vad andra stater har för avsikter i den internationella politiken. Ingen stat kan vara säker på att någon annan stat har för avsikt att använda sig av våld för att förändra maktbalansen eller om en stat är tillfreds med tillståndet som finns i den internationella politiken och inte har någon avsikt att förändra maktbalansen (Status quo states). Realister menar att problemet med detta är att det näst intill är omöjligt att med hög säkerhet veta vad en stat har för avsikt i det internationella systemet. Fjärde antagandet är att staters främsta prioritet är överlevnad, vilket leder till att stater prioriterar den territoriella integriteten och självbestämmanderätt över den inhemska politiken. Den femte och sista antagandet är att stater är rationella aktörer och kan därmed komma upp med strategier som maximerar deras egen vinning och överlevnad (Mearsheimer, 2007, s. 73ff).

Kärnvapenutvecklingen har förenklat bedömningen av en stats styrka och därmed hur maktbalansen ser ut, kärnvapenmakter krigar inte mot varandra. Det har även blivit enklare för stater i det internationella systemet att bedöma maktbalanser vilket kan leda till beslut om militära interventioner mot stater utan kärnvapen. Polaritet som realister utmejslat som det ett av de tre viktigaste begreppen innebär att man genom polaritet kan avgöra hur stabilt det internationella systemet är. Det är enligt realister nämligen viktigt att studera stormakterna och dess antal för den internationella politikens gestaltning. Polariteten i detta system har en fundamental betydelse för om fred kan bevaras eller inte. Det finns två stora former av polaritet, bipolaritet och multipolaritet. Bipolaritet innebär att det är två stater som har den enda makten i det internationella systemet och det är den ofrånkomliga spänningen mellan dessa stormakter som formar systemet. Ett bipolärt system är mest önskvärt enligt realister då man enkelt kan urskilja och följa maktbalansen, dock är det multipolära systemet historiskt sett det vanligaste. Multipolaritet innebär att det i det internationella systemet finns tre eller fler stormakter som genom olika konstellationer samarbetar eller bestrider (Hall, 2006, s. 39-42).

3.1.2 Liberalism

Liberalismens perspektiv på internationella relationer är till skillnad från realismen positiv till mänskligheten. Liberalismen bygger på hypotesen att aktörer, stater och individer, är rationella och att samarbete ger en gemensam nytta som alla parter tjänar på. Enligt teorin uppnås frihet, fred och tillväxt genom

detta samarbete. Staten ses inte som den enda aktören i den internationella politiken, internationella organisationer, transnationella aktörer och inomnationella intressegrupper är även dessa viktiga deltagare på den politiska arenan (Ericson, 2006, s. 51ff).

Liberalisternas syn på internationella relationer har rötter i den politiska filosofin där huvudområdena innefattar normer och rättigheter, interdependens och institutioner, samt utrikespolitik och intressekonkurrens.

Immanuel Kant var under 1700-talet en tidig förespråkare för liberalism i normativ skenad, även betecknad som idealism, vilket bygger på uppfattningen om gemensamma intressen och universella värden. Kant och andra liberalister bakom honom menar på att alla människor är födda fria och skall ges mänskliga fri- och rättigheter. Detta är än idag liberalismens uppfattning om idealism och mänskliga rättigheter. Liberalister menar vidare på att dessa fri- och rättigheter bygger på att det är harmoni och fred mellan stater. Liberalister hävdar att demokratier (som värnar om dess folk fri- och rättigheter) i grunden är fredliga och krigar därmed inte med varandra. Krig och våldsanvändning är enligt filosofin inte legitim, dessutom måste folket i staten visa sitt samtycke för att staten skall kunna gå ut i krig (Ericson, 2006, s. 52ff). Den amerikanske forskaren Francis Fukuyama med uppbackning av flera andra liberalister ansåg efter krigets slut att liberalismen segrat över sina motståndarideologier fascismen och kommunismen och att det var slutet på den historiska kampen en gång för alla. Fukuyama menade på att demokrati, mänskliga rättigheter, fred, tillväxt, frihandel, och mellanstatligt samarbete innebär ett ömsesidigt förstärkande mål i det internationella systemet. För att förenkla detta kan ett exempel ges om att marknadsekonomi ger upphov till krav på demokrati och rättigheter i samhället. En mer radikal och modern syn på normativ liberalism är kosmopolitanism, denna syn anser liksom den idealistiska synen att individen och dennes rättigheter är centralt men de ställer sig kritiska mot staters särskiljande funktion. Kosmopolitanismen menar på att alla människor oavsett ursprung eller statstillhörighet är värda lika mycket och att indelningen av människor genom territoriellt definierande kategorier är oetiskt i dagens globaliserade värld. Dessa radikala liberalister menar vidare på att den nationella gemenskapen är överspelad och att det krävs nya institutionella överstatliga och mellanstatliga lösningar (Ericson, 2006, s. 52ff).

Interdependens och institutioner är det andra huvudområdet inom den liberalistiska åskådningen för internationella relationer, dessa betonar betydelsen för relationer mellan stater. Att människor och stater ömsesidigt är beroende av varandra för överlevnad, utveckling och välbefinnande är idag en framträdande aspekt av den internationella politiken. Det handlar både om den ekonomiska interdependensen genom import och export samt gemensamma världsproblem såsom klimatförändring och epidemier. Liberalismen förespråkar vikten av förhandlingar och försök till kompromisser framför maktpolitik i ett reglerat anarkistiskt system. Liberalister menar på att en bättre politisk logik skapas genom

specialisering och utbyte mellan stater istället för en konkurrenssituation mellan dessa. Det skall dock poängteras att det ömsesidiga beroendet mellan stater oftast är asymmetriskt då vissa stater är mer beroende än andra i sak-specifika frågor. För att ge ett exempel har USA stor militär makt och därmed mycket att säga till om när det kommer till dessa frågor medan till exempel EU har större betydelse när det kommer till andra politiska frågor såsom handelsavtal. Realister ser genom ett renodlat maktperspektiv, de ser därmed den internationella politiken som ett nollsummespel där stater försöker få relativa fördelar i förhållande till andra stater. Liberalister ser istället den internationella politiken ur ett plussumme-perspektiv där samarbete leder till ömsesidiga fördelar för alla parter (Ericson, 2006, s. 58f). Neoliberal institutionalism, eller institutionalism, betonar att staters misstänksamhet gentemot varandra vilket leder till att stater söker kortsiktiga fördelar på bekostnad av långsiktiga samarbeten kan lösas genom starka internationella institutioner (Ericson, 2006, s. 59).

Intressekonkurrens innebär konkurrens mellan inrikespolitiska intressegrupper, dessa påverkar det inrikespolitiska agerandet mot omvärlden. Liberal intergovernmentalism är en benämning på detta synsätt inom liberalismen och är starkt förankrad i ”bottom-up” modellen vilket innebär att det är aktörerna och dess intressen som är den centrala framför system och strukturer. I modellen är statens yttersta ansvar att föra fram en politik som intressekonstellationerna efterfrågar. Utrikespolitiken formas av intressekonkurrensen genom att olika intressegrupper är olika starka i olika stater. Detta gäller även inom FN där intressekonkurrensen mellan länderna formar det internationella samarbetet, bland annat påverkar konkurrensen vilka frågor som tas upp på agendan (Ericson, 2006, s. 61).

3.2 Operationalisering

En god operationalisering är central för avgörandet för hur väl frågeställningen kommer att kunna besvaras i uppsatsen samt för att kunna analysera och dra slutsatser med så god validitet som möjligt. Operationalisering handlar om att omvandla teoretiska begrepp till mätbara indikatorer i verkligheten. (Esaiasson m.fl. 2012, s. 55f).

Teorierna är delvis operationaliserade under teoridelen men för att förtydliga kommer jag här att operationalisera och förenkla några av begreppen ytterligare.

3.2.1 Operationalisering realism

För att operationalisera maktbalans tittar jag på om stater känner att de har jämförbara resurser med andra stater för att känna sig på samma maktnivå, länder

skall ha lika resurser till militär kapprustning samt lika resurser och tid att skaffa fram dessa militära resurser. Staterna ser alltid till sin egen vinning främst och det måste därmed finnas ett egenintresse för till exempel en intervention. Som exempel på en operationalisering är att titta på om länderna har något i den gällande staten, naturgasresurser, olja, kärnvapen och så vidare (Mearsheimer, 2007, s. 73ff).

Säkerhetsdilemmat är den militära kapprustningen mellan stater som bara växer och växer då ena landet rustar för att känna sig trygga skapar det samtidigt oro hos andra stater så dessa känner sig otrygga och tvingas till militär upprustning (Mearsheimer, 2007, s. 75).

Polaritet handlar om spänningen mellan olika parter till exempel spänningen mellan USA och Sovjet under kalla kriget vilket i det fallet var ett bipolärt system (Hall, 2006, s. 39ff).

3.2.2 Operationalisering liberalism

Vilka rättigheter har människorna i staten, det finns internationella lagar som handlar om mänskliga rättigheter. Här handlar det främst om primära rättigheter såsom rätten att känna sig trygg och att ha mat och vatten för dagen. Krigsdrabbade områden och dess civilbefolkning har brist på primära rättigheter då en otrygghet hela tiden finns. Jag kommer att se hur rättighets begrepp används i form av de primära mänskliga fri- och rättigheterna (Ericson, 2006, s. 52ff).

Interdependens och institutioner – det ömsesidiga beroendet, hur många institutioner finns det och vilket syfte uppfyller dessa? Det man kan mäta när man tittar på institutioner är hur stor makt dessa har, säkerhetsrådet som institution har enorm makt och är därmed viktig i den internationella politiken. Säkerhetsrådet har mandat att föra igenom resolutioner som innefattar fred och säkerhet i världen. Här kommer jag kolla om staterna visar önskan om ömsesidigt beroende och samarbete (Ericson, 2006, s. 58f).

Utrikespolitik och intressekonkurrens, vilka bestämmer vad som skall hända, är det politiker eller folket genom ”bottom-up” demokrati, lyssnar politikerna på civilbefolkningen? (Ericson, 2006, s. 61).

4 Bakgrund

I bakgrundsdelens kommer jag att ge en övergripande information om RtoP samt om Säkerhetsrådet för att underlätta läsningen i den kommande analysen.

4.1 Responsibility to protect

Responsibility to protect är ett omdiskuterat ämne och ett väl utforskat område. *International Commission on Intervention and State Sovereignty (ICISS)* presenterade i december 2001 rapporten om *Responsibility to Protect (RtoP)* för första gången. Begreppet innebär att fokus förflyttas från suveränitet och intervention (det vill säga spänningen mellan begreppen) till att handla om en ansvarsfråga. Interventioner har sedan länge skapat debatt om staters suveränitet emot skyldigheten att skydda mänskliga rättigheter och the use of force. ICISS kom i sin rapport om RtoP fram till att en stats suveränitet förloras om brott mot den egna befolkningen eller brott mot mänskligheten sker. FN skall då kunna utföra militär intervention enligt principen skyldigheten att skydda. (Engdahl, Hellman, 2007, s. 11f). I flera år har forskare och beslutsfattare kämpat med att balansera de två till synes motstridiga uppfattningarna om vad man bör göra under händelser av krig. Dessa handlar om staters suveränitet och territoriella integritet vilket balanseras mot skyldigheten att skydda de universella mänskliga fri- och rättigheterna (Welsh, 2006, s. 176f).

4.2 Säkerhetsrådet

Säkerhetsrådets ansvar är att främja och upprätthålla världsfreden. Deras uppgift är även att förhindra möjliga hot mot den internationella säkerheten och det är därmed säkerhetsrådets uppgift att bestämma om en militär intervention i enlighet med responsibility to protect skall utföras (FN, 2015). Det finns fem permanenta länder i säkerhetsrådet och dessa har vetorätt. De permanenta länderna är, USA, Ryssland, Kina, Storbritannien och Frankrike. Förutom dessa fem permanenta medlemmar väljs tio andra stater i FN ut i tvåårsperioder, dessa har dock inte vetorätt i frågor. Varje år antar säkerhetsrådet en mängd resolutioner. För att en resolution skall gå igenom krävs det 9 av 15 ja-röster varav ja från de samtliga permanenta medlemsstater då dessa som ovan nämnt innehar vetorätt. De fem permanenta medlemsstaterna har tillsammans använt sig av vetorätten 272 gånger

sedan 1946 (FN, Säkerhetsrådet, 2015). De första 45 åren var FN och säkerhetsrådet starkt förankrade i principen att inte intervensera i stater på grund av suveräniteten. Det var först efter kalla kriget som interventioner från FN blev ett vanligt förekommande fenomen där skyddandet av mänskliga rättigheter ofta var motiveringen. Från att ha varit en institution som förespråkade "non-use of force" har den på senare år blivit en institution som använder sig av "use of force" (Roberts, 2006, s. 71f). Ryssland och Kina att lägga in sitt veto i både förslag till resolution S/2011/612 samt förslag till resolution S/2014/348. Att så många stater i säkerhetsrådet ändå ville genomföra en militär intervention på basis av RtoP visar på säkerhetsrådet och FN:s utveckling från en institution som inte använde sig av interventioner till att frekvent få igenom resolutioner om det (Roberts, 2006, s. 71f).

5 Analys

I analysen kommer jag att gå igenom fyra stycken olika mötesprotokoll från säkerhetsrådet där de behandlar två resolutioner (förslag till resolutioner) från Libyen och två från Syrien. I detta kommer jag urskilja de realitiska och liberalistiska tankarna i representanternas argument för att se om dessa är giltiga enligt teorierna. Jag kommer främst att fokusera på Kina och Ryssland som la in sina veton i förslagen till resolutionerna om Syrien men kommer även analysera de andra ländernas argumentation om varför en militär intervention bör genomföras utifrån RtoP. Mötesrapporterna och de olika argumenten för och emot förslagen till de olika resolutionerna kommer att sammanställas i den empiriska analysen.

5.1 Libyen

5.1.1 Mötesprotokoll S/PV.6491

I Mötesprotokoll S/PV.6491 från den 26 februari 2011 skall det röstas om förslag till resolution S/2011/95. I resolutionen vilken senare antogs som resolution 1970 står det bland annat “ Demands an immediate end to the violence and calls for steps to fulfil the legitimate demands of the population” (UN Security Council, 2011, S/RES/1970). Resolutionen bygger på uppmaningar till Libyen att respektera humanitära internationella lagar och mänskliga fri- och rättigheter. Resolutionen innefattar även hårda sanktioner och en omfattande vapenembargo, Gaddafi och hans medarbetares tillgångar ska även i enlighet med resolutionen frysas. Alla 15 medlemsländer i säkerhetsrådet röstade ja till resolutionsutkastet och i det enhälliga beslutet antogs därmed resolution 1970 (UN Security Council, 2011, S/PV.6491)

Storbritanniens representant herr Lill Grant öppnade upp sitt anförande med att fördömma den libyska regimen för de hemska våldsbrott de för mot sin egen befolkning. Herr Lill Grant fortsatte vidare med att ett antagande av resolution 1970 med stöd från alla medlemsstater gav en stark signal utåt (UN Security Council, 2011, S/PV.6491). Ur en liberalistisk synvinkel är detta en stark signal vilket herr Lill Grant påpekade. Beslutet är ur liberalistisk synvinkel ett utmärkt exempel på hur institutioner skall arbeta inom den internationella politiken med ett starkt samarbete länder emellan, vilket stöder tesen om att samarbete vilket alla

parter tjänar på. En stark institutionell kraft kan enligt liberalismen ge långvariga goda samarbeten. Det är även önskan i denna resolution, att alla parter kommer att tjäna på att genomföra en operation i Libyen för den libyska befolkningens skull (Ericson, 2006, s. 51ff).

Indiens representant fortsätter på Storbritanniens spår om hoppfullhet inför resolution 1970. Representant herr Singh Pure fördömer våldet i Libyen och har en tilltro på att stabiliteten i landet kommer återställas utan vidare blodspillan genom en humanitär intervention. Indien är bekymrad över sina tillgångar i Libyen samt indiska medborgare som lever i Libyen (UN Security Council, 2011, S/PV.6491). Detta är ett tydligt realistiskt argument där den egna statens intressen går före andras. Givetvis skall Indien vara bekymrad över sin befolkning och sina tillgångar men ur realistisk synvinkel är detta på grund av egenintresse. Indien vill att säkerhetsrådets resolution 1970 gällande sanktioner skall sättas i bruk i Libyen för sin egen befolknings vinning och överlevnad. Detta är därmed ett säkerhetsdilemma-argument som Indien använder sig utav för den indiska befolkningen skull (Hall, 2006, s. 36ff). Indien uppmanar även myndigheterna att garantera sina medborgares säkerhet och välfärd samt underlätta för de indiska medborgare som vill lämna landet (UN Security Council, 2011, S/PV.6491). Fyra andra medlemsländer, däribland den ryska representanten tog i mötet upp vikten av att säkerheten för utländska medborgare, däribland ryska, vilket återigen visar på ett egenintresse för staten och dess egna medborgare (UN Security Council, 2011, S/PV.6491).

Många av staterna som talar på mötet uttrycker sin hoppfullhet om en fredlig konfliktlösning, sanktionerna i resolutionen står alla bakom så länge de inte har någon negativ inverkan på den civila befolkningen i Libyen. President Obama refereras av den amerikanska representanten: "when a leader's only means of staying in power is to use mass violence against its own people, he has lost the legitimacy to rule and needs to do what is right for his country, by leaving now." (UN Security Council, 2011, S/PV.6491). Detta argument kan man se både genom en liberalistisk samt en realistisk synvinkel. Genom realismen är detta någonting som är självklart då en stats företrädares viktigaste uppgift är att se till folkets säkerhet och välbefinnande, lyckas inte detta bör han avgå (Hall, 2006, s. 35ff). Ur liberalistisk synvinkel, liberal intergovernmentalism, så lyssnar Gaddafi inte på sin befolkning vilket är väsentligt i modellen som är förankrad i "bottom-up" demokrati. Befolkningens intressen skall gå före strukturer och system vilket Gaddafi inte gör (Ericson, 2006, s. 61ff). USA:s representant fortsätter i en liberalistisk anda där han menar på att protesterna i Libyen drivs av det libyska folket för mänskliga rättigheter och fundamental frihet. Genom att säkerhetsrådet röstade igenom resolution 1970 kommer dessa mänskliga rättigheter att uppnås (UN Security Council, 2011, S/PV.6491). Liberalister menar på att alla människor är födda fria och skall ges mänskliga fri- och rättigheter. Liberalister menar vidare på att dessa fri- och rättigheter bygger på att det är harmoni och fred mellan och inom stater (Ericson, 2006, s. 52ff). Vidare kan man argumentera för att dessa orsaker är till för att dölja den riktiga anledningen bakom sanktioner och säkerhetsrådets inblandning, en kritisk realist hade menat på att den riktiga anledningen till dessa sanktioner handlar om staters egenintresse i landet på ett eller annat vis (Adler Nissen, Polio, 2014, s. 2).

Den ryska representanten vill förmedla att en lösning på situationen i Libyen endast är möjlig genom politisk väg. Han utvecklar detta genom att belysa att för hårt riktade sanktioner kan påverka Libyens angelägenhet och konsekvenserna skulle kunna påverka situationen i Libyen negativt (UN Security Council, 2011, S/PV.6491). Ur realistisk synvinkel handlar detta om suveränitetsprincipen. Om en stat inte får möjligheten att lösa sina inhemska problem själva i första hand kan utomstående parter förvärra saken. Stormakterna är huvudaktörerna i det internationella systemet och det finns ingen centralmakt vilka skall stå över staten (Mearsheimer, 2007, s. 73f).

Den colombianska representanten herr Oseriös menar i sitt uttalande på att Libyen måste finna en snabb väg att besvara sitt folks önskemål om ett mer rättvist samhälle där medborgarna kan utöva sina mänskliga fri- och rättigheter. Han fortsätter i sitt utlåtande att de ansvariga för mänskliga rättighetsbrotten måste ställas inför rätta samt att det internationella samfundet måste vara fortsatt eniga och driva frågan för att få stopp på våldet vilket den libyska regeringen utför mot sina medborgare (UN Security Council, 2011, S/PV.6491). Ur liberalistisk ståndpunkt handlar detta återigen om mänskliga rättigheter och att alla människor var man än befinner sig skall kunna få dessa fundamentala fri- och rättigheter. Krig i ett land förstör dessa mänskliga rättigheter vilket man måste göra någonting åt så snabbt som möjligt (Ericson, 2006, s. 36ff). Ur realistisk synvinkel har Gaddafi-regimen misslyckats med att tillgodose sina medborgares säkerhet och därmed landets säkerhet (Hall, 2006, s. 35f).

Ryssland och Libanon var i sina anföranden noga med att poängtera vikten av Libyens territoriella integritet och suveränitet vilket är en realistisk ståndpunkt där de territoriella gränserna är viktiga. Enligt realismens synvinkel skall suveräniteten accepteras av andra stater samt internationella institutioner såsom säkerhetsrådet (UN Security Council, 2011, S/PV.6491 – Hall, 2006, s. 36f).

5.1.2 Mötesprotokoll S/PV.6498

I Mötesprotokoll S/PV.6498 från den 17 mars 2011 behandlas förslag till resolution S/2011/142 vilken innefattade hårdare sanktioner mot Libyen samt en militär intervention om inte det skedde ett omedelbart eld upphör i landet. Förslag till resolution blev sedermera resolution 1973 vilket gav säkerhetsrådet mandat att med alla möjliga medel intervensera i landet för att skydda civilbefolkningen, det vill säga en RtoP operation med militär styrka (UN Security Council, 2011, S/PV.6498).

Innan röstningen öppnades ordet upp för argumentation. Frankrikes representant tog ordet och talade om att resolution 1970 med sanktioner mot Gaddafi inte varit tillräcklig. Trots påtryckningar från omvärlden har våldet bara eskalerat i landet, Frankrike väddar därför till alla medlemstater att rösta igenom förslag till resolution S/2011/142 för att skydda och ”rädda” civilbefolkningen i Libyen. Vid röstningen av resolutionen valde 10 medlemsländer att rösta ja. Fem medlemsländer avstod i röstningen däribland Ryssland och Kina, förslaget gick därmed igenom (UN Security Council, 2011, S/PV.6498).

Libanons representant herr Salam framförde oro för civilbefolkningen i Libyen men menade på att ”The use of force” inte är vägen att gå. Herr Salam hoppades på att de strängare sanktionerna mot landet samt flygförbudzonen skulle stoppa regeringens våld på sin befolkning. Vidare påpekar han vikten av att Libyens suveränitet skall tas i hänsyn. Detta påstående stod flera andra länder bakom, däribland Kina (UN Security Council, 2011, S/PV.6498). Libanon har både liberalistiska och realistiska argument i sitt anförande. De liberalistiska handlar här om tron på att Libyen är rationella och samarbetsvilliga, ur realistisk syn handlar det istället om tron på att Libyen är en rationell aktör som vet vad som skall göras för att skydda sin stat. Suveräniteten är ett återkommande påstående som är realistiskt där staten och suveräniteten är det centrala. (Mearheimer, 2007, s. 73f – Ericson, 2006, s. 51f).

Storbritanniens och USA:s representanter anser i mötesprotokollet att det enda kvarvarande alternativet är en militär intervention med stöd i RtoP. De menade på att det var en nödvändighet för att skydda civilbefolkningen i landet och tillgodose dessa människors fri- och rättigheter, något som flera länder stod bakom (UN Security Council, 2011, S/PV.6498). Ur liberalistisk synvinkel gör länderna detta på grund av att skydda de universella mänskliga fri- och rättigheter (Ericson, 2006, s. 51f). Ur realistisk synvinkel kan man se det från ett helt annat perspektiv, nämligen att staterna väljer att göra en militär intervention på grund av egenintresse. Utvecklande menar realister på att Libyen ligger nära Europa och kan därmed vara ett hot mot de europeiska staterna. Vidare har Libyen viktiga naturresurser vilka är viktiga för Europas ekonomi. Vad gäller kärnvapen så har Libyen möjlighet att skapa dessa vilket ingen av de andra länderna som deltog i den arabiska våren hade, detta utgör ett hot mot omvärlden. Från det realistiska perspektivet kan man därmed utläsa staternas försvar om att skydda mänskliga rättigheter som en rökridå för egenintressen (Mearheimer, 2007, s. 73ff - Kazianis, 2011)

Tysklands argument om varför de valde att avstå i röstningen handlar om att en militär intervention, trots stöd i begreppet RtoP, kan innebära risker och begränsningar, på denna grund väljer Tyskland att inte stötta en militär intervention genom att skicka tyska trupper. Tyskland stödjer istället hårdare sanktioner mot landet för att skydda befolkningen. Representanten hyllade även de andra nordafrikanska länders kamp för demokrati vilket han i mötesprotokollet anser främjar demokratiska och ekonomiska samarbeten (UN Security Council, 2011, S/PV.6498). Genom att se detta ur en realistisk synvinkel återkommer man till suveränitet och egenintresse, Tyskland väljer att själva inte använda sina trupper men hoppas trots detta på goda ekonomiska och diplomatiska samarbeten framöver med de nordafrikanska länderna (Hall, 2006, s. 36f). Från det internationella systemets vinkling kan man även se detta som en hoppfullhet från tyskarnas sida att europeisera de nordafrikanska länderna då västvärlden anser att det är den rätta demokratiska vägen att gå (Buzan, Little, 2000, s. 15ff). Genom en liberalistisk åskådning ser Tyskland ljus på framtida samarbeten för en bättre

handel och tillväxt mellan alla parter (Ericson, 2006, s. 51ff). Även Brasilien är inne på Tysklands spår om att diplomatisk väg är den säkrare vägen att gå och förklarar därmed varför de valde att avstå i omröstningen av förslag till resolution S/2011/142 (UN Security Council, 2011, S/PV.6498). Indien och Ryssland var i mötesprotokollet även de kritiska till en militär intervention. Rysslands representant klargjorde för risken till ”spill-over” effekt i hela regionen runt Nordafrika och Mellanöstern (UN Security Council, 2011, S/PV.6498).

Responsibility for the inevitable humanitarian consequences of the excessive use of outside force in Libya will fall fair and square on the shoulders of those who might undertake such action. If this comes to pass, then not only the civilian population of Libya but also the cause of upholding peace and security throughout the entire region of North Africa and the Middle East will suffer (UN Security Council, 2011, S/PV.6498).

Spill over kan man se ur ett liberalistiskt perspektiv som innebär att samverkan inom ett territoriellt politiskt område ofta påverkar andra närliggande territoriella områden. Ryssland klargör för att detta skulle skapa en negativ effekt tvärtemot en positiv spill over effekt när närliggande länder samarbetar med interdependens och handel (Ericson, 2006, s. 51ff). Realistiskt sett är även detta en negativ konsekvens där alla stater är suveräna och bör värna om sina gränser utan att några andra närliggande länder skall påverka staten ogynnsamt (Mearsheimer, 2007, s. 73ff).

Varken Ryssland eller Kina valde att lägga in sina veton i omröstningen av förslag till resolution S/2011/142 vilket sedan blev resolution 1973. I alla förslag om resolutioner för Syrien har länderna gjort detta vilket får en att undra vad ländernas agenda är. Ur en liberalistisk synvinkel handlar det om att det insåg att resolutionerna i Libyen var ett misstag och att de behövde se till historien för att inte upprepa samma misstag (Buzan, Little, 2000, s. 15f – Ericson, 2006, s. 51ff). Ur realistisk synvinkel kan man anta att Ryssland och Kina vinner mer på att inte intervensera i Syrien. Återigen här handlar det om ett egenintresse från staternas sida där de handlar utifrån vad som är bäst för dem själva (Hall, 2006, s. 35f).

5.2 Syrien

5.2.1 Mötesprotokoll S/PV.6627

I mötesprotokoll S/PV.6627 från den 4 oktober 2011 skall det röstas om förslag till resolution S/2011/612 vilken handlar om att konflikten i Syrien skall stoppas

genom alla medel nödvändiga såsom the use of force baserat på RtoP. Kina och Ryssland röstade emot förslaget till resolutionen och den gick därmed inte igenom på grund av vetorätten (UN Security Council, 2011, S/PV.66272).

Frankrikes representant herr Araud valde att öppna sin argumentation om varför förslaget borde gå igenom med skrämmande siffror om dödstal, fängslade och flyktingar i Syrien där han menade på att Ryssland och Kina vägrar erkänna den Syriska regeringens skuld i detta (UN Security Council, 2011, S/PV.6627).

Enligt realismens glasögon kan detta argument till en militär intervention i Syrien ses genom säkerhetsdilemmat. Syrien som stat har resurser att skada sitt eget folk i så pass stor skala att det indirekt kan skada andra stater. Säkerhetsrådet måste därmed genom det realistiska synsättet minska Syriens militära resurser för att kunna bygga upp landet på ett nytt och fredligt vis (Mearsheimer, 2007, s. 75). Liberalister hade istället sett herr Arauds framförande som ett argument om normer och rättigheter där alla människor skall kunna åtnjuta sina fri- och rättigheter. Fred är en av de grundläggande mänskliga rättigheterna som finns då en människa skall kunna känna sig trygg, detta speciellt i sitt hemland (Ericson, 2006, s.52ff). Frankrikes representant fortsätter argumentationen i liberalistisk anda där han menar på att det kollektiva ansvaret är primärt och att det är samarbete i frågor som denna som skapar fred och frihet. Herr Arauds huvudargument framförandet igenom har därmed liberalistiska undertoner som handlar om det gemensamma ansvaret som säkerhetsrådet har för att främja och upprätthålla världsfreden och att man måste gå över suveräniteten vid tillfällen som detta (Ericson, 2006, s. 51ff - UN Security Council, 2011, S/PV.6627).

Den ryska federationens representant herr Churkin får ordet och argumenterar för betydelsen av den nationella suveräniteten och den territoriella integriteten. Herr Churkin fördömer i sin argumentation förslag till resolution S/2011/612 då den till skillnad från Kinas och Rysslands resolutionsutkast inte tar hänsyn till den territoriella integriteten samt baseras på en filosofi om konfrontation. Detta accepterar inte Kina och Ryssland då det går emot suveränitetsprincipen. Kinas representant instämmer i den ryska federationens resonemang och betonar ytterligare vikten av suveränitet och ansvar över sina egna medborgare. Kinas representant framhäver även att det är beredda på att låta en icke-militärinsats starta där dialog mellan parterna skall ske (UN Security Council, 2011, S/PV.6627). Argumentet har en tydlig förankring i realismen och dess statscentrering samt suveränitetsprincip. Paralleller kan i teorin även dras till eurocentrismen och bipolaritet där två stormaktsparter står emot varandra. De europeiska länderna är enade i förslag till resolution S/2011/612 vilka står emot Ryssland och Kina som inte står bakom det europeiska idealet (Mearsheimer, 2007, s. 78f). Den ryske representanten betonar vikten av att ha den Libyska erfarenheten i åtanke och att en sådan RtoP operation som genomfördes inte får bli någon norm (UN Security Council, 2011, S/PV.6627). Ingen av de andra

staterna nämner historien, i det här fallet Libyen, förutom Ryssland vilket tyder på ahistorism mellan medlemsstaterna i säkerhetsrådet. Det vill säga att säkerhetsrådet väljer att bortse från historien och upprepar samma argument om i militära interventioner och the use of force (Buzan, Little, 2000, s. 15ff).

Herr Churkin spelar intressekortet där han menar på att den syriska befolkningen hellre ser en gradvis förändring snarare än ett snabbt regimskifte (UN Security Council, 2011, S/PV.6627). Detta kopplas till ett av liberalismens huvudområden när det kommer till internationella relationer, nämligen intressekonkurrens. Det viktiga enligt synsättet är en ”bottom-up” teori där folkets intresse sätter agendan. Om en majoritet av det syriska folket vill att processen skall genomföras gradvis skall detta tas i beaktande enligt liberalismen (Ericson, 2006, s. 61). Argument om att Syrien är ett viktigt land för mellanöstern kommer från både Ryssland och Kina vilket kan kopplas till egenintresse. Mellan raderna kan man urskilja ländernas egenvinning men man kan även se till liberalismens interdependens, det ömsesidiga beroendet, länderna emellan. Stabilitet i mellanöstern är viktigt för världsfreden och marknadsekonomin vilket påverkar alla (Ericson, 2006, s. 59).

Portugals bidrag till debatten handlar om samma saker som Frankrike tagit upp samt en betonande del på de mänskliga rättighetskränkningar som pågår i Syrien. Representanten från Portugal menar på att den fundamentala friheten och de mänskliga rättigheterna kränks varje dag för befolkningen i landet vilket genast måste upphöra. Portugals representant fortsätter sitt argument med att peka ut nödvändigheten med att civilbefolkningen skall kunna få tillgång till förnödenheter från hjälporganisationer (UN Security Council, 2011, S/PV.6627). Detta stämmer överens med kosmopolitanismen vilken liksom den idealistiska synen anser att det är individen och individens rättigheter som är den viktigaste faktorn inom internationella relationer. Portugal menar på att man måste gå in med alla medel för att få stopp på blodspillan i Syrien så snabbt som möjligt då mänskliga rättigheter kränks varje dag som går och genom detta väger över en stats suveränitet (Ericson, 2006, s. 52f).

I Protokollat förekommer flera upprepningar med liknande argument från de båda parterna. Det finns en tydlig spänning mellan dessa parter i säkerhetsrådet och Storbritanniens representant pekar vid ett flertal gånger ut Ryssland och Kina vilka la sina veton i förslaget till resolution S/2011/612 som syndabockar för ett fortsatt krigshärjat Syrien vilka står utan hjälp från Säkerhetsrådet (UN Security Council, 2011, S/PV.6627). Spänningen mellan parterna tyder på ett maktbegär förankrat i realismen vilket är en av anledningarna till att det internationella systemet är underutvecklat. Parterna tenderar att tänka mer för sin egen vinning och sitt eget begär snarare än vad som är bäst ur en internationell synvinkel vilket leder till ett delvis anarkistiskt internationellt system (Buzan, Little, 2000, s. 15ff. – Hall, 2006, s. 35f).

5.2.2 Mötesprotokoll S/PV.7180

I mötesprotokoll S/PV.7180 från den 22 maj 2014 skall det ännu en gång röstas om förslag till resolution S/2014/348 vilken handlar om att konflikten i Syrien. Kina och Ryssland har mellan 2011 och 2014 röstat emot förslag till resolutioner tre gånger tillsammans. Förslag till resolution S/2014/348 röstades även denna ner av Ryssland och Kina. Författare till utkastet av resolutionen var hela 66 länder runt om i världen, däribland Sverige och Libyen (UN Security Council, 2014, S/PV.7180).

“For more than three years, the Security Council has been unable to agree on measures that could bring an end to this extraordinarily brutal war, which has deeply affected and damaged not only millions of Syrian civilians but also the entire region. If members of the Council continue to be unable to agree even on a measure that could provide some accountability for the ongoing crimes, the credibility of this body and of the entire Organization will continue to suffer” (Deputy Secretary-General Jan Eliasson, 2014, UN Security Council, 2014, S/PV.7180)

Några år har gått och förhandlingarna har systematiskt arbetats igenom för att nå en överenskommelse i frågan om RtoP i Syrien. Resonemang för resolutionen innan röstningen handlar i mötesprotokollet om att tiden för dialog mellan de stridande parterna i Syrien är förbi, att rösta nej till resolutionen skulle vara att titta på vilket i sin tur är detsamma som att acceptera inbördeskriget i Syrien. Utkast av resolution S/2014/348 är en omskrivning av resolutionerna S/2013/2118 samt S/2013/2139 så att den kan vara acceptabel för alla parter där bland annat Syriens territoriella integritet täcks (UN Security Council, 2014, S/PV.7180). USA:s representant valde i sitt anförande att attackera Ryssland genom att mena på att Ryssland väljer att stå bakom den syriska regimen oavsett vilka mänskliga rättighetsbrott de utför (UN Security Council, 2014, S/PV.7180). Den tydliga spänningen mellan blocken har sedan första resolutionen om Syrien (arabiska våren) snarare ökat än minskat där länderna väljer att gå till angrepp mot specifika stater, denna bipolära spänning försätter säkerhetsrådet i ett paralyserande läge där ingenting kan göras utan att parterna kommer överens. Då staterna i ett bipolärt system oftast är jämbördiga är det svårt att komma ur en stagnation som denna. Strukturella realister menar dock på att balanseringen blir mer effektiv i bipolära system då de båda blocken inte har något annat val än att direkt konfrontera varandra. I säkerhetsrådet sitter det representanter för respektive stat vilka utför statens vilja och konfrontationen kan bli mer indirekt än när staters regimer pratar direkt med varandra. Det finns realister som hävdar att ett multipolärt system är att föredra då stater kan välja att ansluta sig till varandra för att få stöd i beslut, detta spelar ingen större roll i säkerhetsrådet vilka innehar vetorätt och kan därmed fälla ett beslut utan majoritet (Maersheimer, 2007, s. 78f).

USA:s representant fortsätter med stöd från de andra länderna i Säkerhetsrådet, förutom Kina och Ryssland, med att säga att säkerhetsrådet vid fall av extraordinära brott mot mänskligheten alltid har kunnat stoppa dessa. Libyen, Centralafrikanska republiken, Kongo, Elfenbenskusten, Mali och Kenya, i alla dessa länder har säkerhetsrådet kunnat lösa brotten mot mänskligheten vilket de inte kan göra i Syrien i och med Ryssland och Kinas ovillighet till samarbete (UN Security Council, 2014, S/PV.7180). Staterna utgår ifrån ett liberalistiskt perspektiv där en institution såsom säkerhetsrådet måste kunna samarbeta för världens bästa, fred tillväxt och säkerhet kan enligt USA skapas om Ryssland och Kina går med på förslaget till resolution S/2014/348. En kritisk realist skulle kunna anta att länderna för resolutionen har en gömd agenda av egenintresse i Syrien och använder konflikten som kamouflage för västerländska intressen och påtryckningar, vilket Buzan och Little nämnde när de beskrev det underutvecklandet av det internationella systemet. Eurocentrismen är en benämning på dessa västerländska ideal som trycks på omvärlden villigt och motvilligt (Buzan, Little, 2000, s. 15).

Länderna som var med och skrev utkastet till resolution S/2014/348 står bakom att RtoP är folkrättsenligt i nödsituationer trots att den kränker FN-stadgans våldsförbud. De mänskliga rättigheterna skall gå före en stats suveränitet och finns det inga andra möjligheter till fred skall militära interventioner från FN sättas in i den krigsdrabbade staten (Engdahl, Hellman, 2007, s. 21). Realistiska åskådningen av RtoP är staternas maktvilja och anarkistiska tänk där operationer likt RtoP verkställs på grund av en stats egen vinning i det krigsdrabbade området. Det kan vara att man har egenintressen i det nämnda landet eller att staten vill visa sin styrka genom maktbalans (Mearsheimer, 2007, s. 73ff).

I mötesprotokoll S/PV.7180 tas flera argument upp liknande de i mötesprotokoll S/PV.6627 om suveränitet från den ryska och kinesiska sidan som kopplas till realismens statssoveränitetsprincip (Mearsheimer, 2007, s. 73f). Även från den andra sidan vilka vill att resolutionen skall gå igenom använder argument som förekommit i föregående mötesprotokoll, främst är det mänskliga fri- och rättigheter som tas upp där alla har rätt till ett tryggt och fredligt liv som är i enlighet med liberalismens huvudområden (Ericson, 2006, s. 52ff).

6 Slutsats/diskussion

På vilket sätt kan man finna IR teorierna realism och liberalism i argumentationen kring Libyen och Syrien i FN:s säkerhetsråd? Finner man i staternas argument både realistiska och liberalistiska tankar?

Genom min analys har jag kommit fram till att de flesta argument som framförs av länderna i säkerhetsrådet kan ses genom både liberalistiska och realistiska glasögon. Uppsatsen har fått mig att analysera situationer på ett annorlunda vis, att man nästintill alltid kan finna flera svar på vad stater har för intentioner. När allt kommer till kritan enligt realismens synvinkel handlar det om egenmakt/egenintresse samt respekt för suveränitet och territoriell integritet. När det kommer till fallet Libyen väljer inget av medlemsländerna i säkerhetsrådet att rösta emot förslag till resolution S/2011/95 eller förslag till resolution S/2011/142, däremot väljer fem länder att avstå i röstningen för förslag till resolution S/2011/142 som innefattar en militär operation med RtoP begreppet som stöd. I syrienfallet så väljer

Under uppsatsens gång har jag märkt att den realistiska synen på världen och dess stater är mörk där alla stater agerar efter egen vinning utan att egentligen bry sig om någon annan. Den liberalistiska synen är ljusare och anser att stater och aktörer är goda och villiga att samarbeta för den gemensamma vinningen samt att tron på ömsesidig respekt och interdependens finns.

Alla länder beroende på hur man väljer att se argumenten kan man finna realistiska tankesätt när det kommer till egenintresse, när USA och Storbritannien argumenterar om att militär intervention är enda utvägen när det kommer till Libyen på grund av att man måste få ett stopp på statens våldsutövande mot civilbefolkningen. Detta skulle en kritisk realist mena på att staterna endast använder som en ursäkt för att få utöva makt mot Libyen då staterna har ett stort egenintresse i landet, däribland viktiga naturgasresurser samt rädslan över Libyens kapacitet att producera kärnvapen. Väljer man istället att se det ur en liberalistisk synvinkel som har en positivare syn på stater och aktörer i världen är dessa argument vad de utger sig för att vara, nämligen att värna om de universella mänskliga fri- och rättigheterna.

Några argument var enklare att finna från en av de två teorierna. Ett exempel på det är när man enligt den liberalistiska åskådningen talar om sanktioner och att de fundamentala fri- och rättigheterna kränks. Genom att inte genomföra en militär intervention i Syrien utan endast sätta sanktioner samt se till att civilbefolkningen får hjälp ifrån människorättsorganisationer är det svårt att se den mörkare realistiska synen på situationen. I mötesprotokollen finner jag även en del tydliga realistiska argument. När staterna talar om att suveräniteten måste tas i hänsyn

samt när staterna argumenterar för att deras egen befolkning som lever i Syrien respektive Libyen måste hjälpas och garanteras säkerhet.

Genomgående i mötesprotokollen märks en tydlig maktbalans av där det är två sidor som har olika åsikter, av de fem permanenta medlemsstaterna är det USA, Storbritannien och Frankrike på en sida och Kina och Ryssland på den andra. Detta argumenterar jag för är den bipolära maktbalansen där stormakterna gör allt för att få sin vilja igenom. På grund av vetorätten kan Kina och Ryssland stoppa resolutionerna om Syrien.

Länderna som är för resolutionerna, däribland Frankrike, Storbritannien och USA, tenderar att vid första anblick använda sig mer av liberalistiska argument. Vid första anblick visar andra sidan, Ryssland och Kina, mer realistiska tankar. När man sedan vrider på dessa ser man däremot att de till synes liberalistiska argumenten lika gärna kan vara realistiska och tvärtom.

Varför det skedde en militär intervention i Libyen men inte i Syrien finns det många spekulationer till men om man ser det till historien så handlar det om att Ryssland och Kina inte ville upprepa samma "misstag" två gånger. Man kan även spekulera om att Ryssland och Kina har ett egenintresse av att inte gå in i Syrien, möjligtvis tjänar de mer själva på om en militär intervention inte sker och Syrien får klara sig själva utan hjälp från omvärlden.

Sammanfattningsvis känner jag att jag fick ut det jag ville ur min uppsats där jag genom realistiska och liberalistiska glasögon kunde ge en uppfattning om vad staterna argumenterade för, både öppet och underförstått.

7 Referenser

- Adler Nissen, Rebecca, Pouliot, Vincent. 2014. *Power in Practice: Negotiating the International Intervention in Libya*. In *European Journal of International Relations* 20(4), 889-911. http://curis.ku.dk/ws/files/60022700/Power_in_Practice_EJIR.pdf Hämtad 2015-05-15)
- Brown, Chris. 2007. *International Relations as Political Theory*. I Dunne, Timothy, Kurki, Milja & Smith, Steve (red). *International relations theories: discipline and diversity*. Oxford: Oxford University Press
- Buzan, Barry & Little, Richard. 2000. *International systems in world history: remaking the study of international relations*. Oxford: Oxford University Press
- Draft resolution 2011/612 UN SCOR, 66th sess, UN Doc S/2011/612 (4 oktober 2011) http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2011/612
- Draft resolution 2014/348 UN SCOR, 69th sess, UN Doc S/2014/348 (22 maj 2014) http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2014/348
- Engdahl, Ola - Hellman, Cecilia (red.). 2007. *Responsibility to Protect – Folkrättsliga perspektiv*. Stockholm: Försvarshögskolan
- Ericson, Magnus. 2006. Liberalism. I Tallberg, Jonas & Gustavsson, Jakob (red.). *Internationella Relationer*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.). 2012. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik
- FN, 2015. *Säkerhetsrådet*. United Nations Association of Sweden. Stockholm <http://www.fn.se/fn-info/om-fn/organisation/huvudorgan/sakerhetsradet/> (Hämtad 2015-05-06)
- Greek, Maria. 2014. *Fördjupning Syrien*. Säkerhetspolitik.se <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Syrien/Fordjupning-Syrien/> (Hämtad: 2015-04-01)
- Hall, Martin. 2006. Realism. I Tallberg, Jonas & Gustavsson, Jakob (red.). *Internationella Relationer*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur
- ICRtoP, International coalition for the responsibility to protect, 2015. *The Crisis in Libya*. New York <http://www.responsibilitytoprotect.org/index.php/crises/crisis-in-libya> (Hämtad 2015-04-27)

ICRtoP, International coalition for the responsibility to protect, 2015. *The Crisis in Syria*. New York <http://www.responsibilitytoprotect.org/index.php/crises/crisis-in-syria> (Hämtad 2015-04-25)

Kazianis, Harry. 2011. *Intervention in Libya: Example of "R2P" or Classic Realism?*. Harvard University <http://www.e-ir.info/2011/06/06/intervention-in-libya-example-of-%E2%80%9Cr2p%E2%80%9D-or-classic-realism/> (Hämtad 2015-05-20)

Mearsheimer, John J. 2007. Structural Realism. I Dunne, Timothy, Kurki, Milja & Smith, Steve (red). *International relations theories: discipline and diversity*. Oxford: Oxford University Press

Mötesprotokoll nr. 6491. UN SCOR, 66th sess, 6491mtg, UN Doc S/PV/. 6491 (26 Februari, 2011). <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Libya%20S%20PV%206491.pdf> (Hämtad: 2015-05-15)

Mötesprotokoll nr. 6498. UN SCOR, 66th sess, 6498mtg, UN Doc S/PV/. 6498 (17 Mars, 2011). http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.6498 (Hämtad: 2015-05-15)

Mötesprotokoll nr. 6627. UN SCOR, 66th sess, 6627mtg, UN Doc S/PV/. 6627 (4 Oktober, 2011). http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.6627 (Hämtad: 2015-05-16)

Mötesprotokoll nr. 7180. UN SCOR, 69th sess, 7180mtg, UN Doc S/PV/. 7180 (22 Maj, 2014). http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.7180 (Hämtad: 2015-05-16)

Roberts, Sir Adam. 2006. The United Nations and Humanitarian Intervention. I Welsh, Jennifer M. (red.). *Humanitarian intervention and international relations*. 1. paperback ed. Oxford: Oxford University Press

Sundberg, Ralf. 2014. *Fördjupning Libyen*. Säkerhetspolitik.se <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Libyen/Fordjupning-Libyen/> (Hämtad: 2015-04-01)

Teorell, Jan & Svensson, Torsten. 2007. *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Stockholm: Liber

UN Security Council, *Security Council resolution 1970 (2011)*, 26 February 2011, S/RES/1970 (2011), available at: <http://www.refworld.org/docid/4d6ce9742.html> (Hämtad: 2015-05-18)

UN Security Council, *Security Council resolution 1973 (2011) [on the situation in the Libyan Arab Jamahiriya]*, 17 March 2011, S/RES/1973(2011), available at: <http://www.refworld.org/docid/4d885fc42.html> (Hämtad:2015-05-18)

Welsh, Jennifer M. 2006. Conclusion: The Evolution of Humanitarian Intervention in International Society. I Welsh, Jennifer M. (red.). *Humanitarian intervention and international relations*. 1. paperback ed. Oxford: Oxford University Press

